

UPRAVNO SODIŠČE RS, ODDELEK V MARIBORU
ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA
sodišče v _____
dne 15.1.2020
Podpis pristajne sodne osebe:

UPRAVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije, oddelek v Mariboru, je v senatu, ki so ga sestavljale višje sodnice Jasne Šegan kot predsednica ter Nevenka Đebi in Vlasta Švagelj Gabrovec kot članici,

ob sodelovanju višje pravosodne svetovalke Ane Mrak kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: POŠTA SLOVENIJE d.o.o., Slomškov trg 10, Maribor, zoper toženo stranko: REPUBLIKA SLOVENIJA, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

zaradi dostopa do informacij javnega značaja,

o tožbi zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-6/2018/2 z dne 19. 1. 2018,

na seji 15. januarja 2020

RAZSODILO:

- I. Tožba se zavrne.
- II. Vsaka stranka trpi svoje stroške postopka.

OBRAZLOŽITEV

1. Tožena stranka je z izpodbijano odločbo delno ugodila pritožbi prosilca (v tem upravnem sporu prizadeta stranka), delno odpravila odločbo tožeče stranke z dne 5. 12. 2017 ter odločila, da je tožeča stranka dolžna v roku 31 dni od vročitve odločbe posredovati prosilcu na njegovo elektronski naslov fotokopijo dokumenta "OKROŽNICA št. 142/B vsem poštam, poslovnim enotam ter strokovnim službam družbe" na način, da posreduje le del dokumenta, kot izhaja iz izpodbijane odločbe tožene stranke.
2. Iz obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja, da je prosilec pri tožniku vložil zahtevo z dne 13. 11. 2017 in v skladu z Zakonom do dostopa do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ) zahteval kopijo okrožnice, s katero so bile pošte 26. 10. 2017 obveščene o prodaji božično-novoletnih znamk, oz. opozorjene, da si pred prazniki naročijo tudi praznične znamke in zagotovijo zaloge. Tožeča stranka je o zahtevi prosilca odločila z odločbo št. 7/34-1216/1-17 z dne 5. 12. 2017, s katero je zahtevo prosilca zavrnila. V odločbi je zapisala med drugim, da je dokument okrožnica predmet zahtevane informacije v zvezi s poštnimi vrednotnicami in se nanaša na delovno področje tožeče stranke iz naslova univerzalnih poštnih storitev. Za izvajanje univerzalne poštne storitve ima pošta dovoljenje Agencije za pošto in elektronske komunikacije (v nadaljevanju APEK). Gre za javno pooblastilo na podlagi katerega mora pošta izpolnjevati vse zahteve Zakona o poštnih storitvah (v nadaljevanju ZPSto-2) in podzakonskih aktov, ki podrobneje urejajo univerzalno poštne storitev in njeno izvajanje. Glede dokumenta (okrožnica) ki je predmet zahteve, pa tožeča stranka navaja, da se ta šteje za interno dokumentacijo, s katero organ posreduje svojim zaposlenim navodila in podatke o delu oz. v zvezi z delom, da se zagotavlja nemoten potek dela. Tovrstna komunikacija pa ni namenjena obveščanju javnosti v zvezi z možnostjo naročanja poštnih vrednotnic, temveč se javnost obvešča preko spletnih obvestil, obvestil v tiskanih medijih in izdaje biltena kot naročniškega dokumenta za kupca poštnih vrednotnic na pošti ali direktno na poštnem okencu z oddajo poštne pošiljke v prenos kot plačilno sredstvo. Prosilec se je zoper odločitev tožeče stranke pritožil in je tožena stranka z izpodbijano odločbo tej pritožbi delno ugodila, kot izhaja iz izpodbijane odločbe.
3. Iz izpodbijane odločbe nadalje izhaja, da se institut zlorabe pravice dostopa do informacij javnega značaja po petem odstavku 5. člena ZDIJZ, presoja v vsakem primeru posebej izhajajoč iz splošnega načela ZDIJZ, da so informacije javnega značaja dostopne vsakomur in da si morajo organi za uresničitev tega namena prizadevati doseči čim večjo obveščenost javnosti o svojem delu. Tožena stranka je po proučitvi zadeve ugotovila, da pravica prosilca zahtevati informacijo javnega značaja v obravnavanem primeru ni prišla v konflikt s pravico organa ali tretjih oseb, kar utemeljuje v nadaljevanju, izhajajoč iz opredelitve zlorabe pravice

dostopa do informacij javnega značaja in predhodno navedene sodne prakse. Tožena stranka zapiše, da ni sporno, da se zahteva nanaša na dokument, ki izvira iz delovnega področja organa in da organ razpolaga z njim v materializirani obliki. Prošilec zahteva informacijo javnega značaja, kot je opredeljena v 4. členu ZDIJZ. Tožena stranka je tudi ugotovila, da sama zahteva prosilca ni žaljiva in ne vsebuje negativnih vrednostnih sodb, provokacij oz. ni šikanozna. Nadalje ugotavlja, da gre za eno zahtevo, ki se nanaša na določeno informacijo na štirih straneh dokumenta, kar pomeni, da vsebinsko odločanje o zahtevi prosilca in posledično posredovanje zahtevanega dokumenta ne more neposredno vplivati na posamezne postopke pri organu, s čimer bi lahko nastala škoda tretjim osebam. Prav tako ni mogoče ugotoviti, da bi prošilec z načinom vlaganja zahtev prekomerno zasipal organ z delom in bi to predstavljalo oviro za njegovo učinkovito delo, ne samo na področju dostopa do informacij javnega značaja, temveč na vseh njegovih delovnih področjih.

4. Izhajajoč iz določb 39. člena Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1) glede poslovne skrivnosti in varstva poslovne skrivnosti je tako tožena stranka najprej presojala obstoj subjektivnega kriterija za določitev poslovne skrivnosti, na katerega se sklicuje organ. Poslovni subjekt je namreč tisti, ki ima praviloma vsa ustrezna znanja in izkušnje o trgu, na katerem deluje, zato ima tudi vedenje, koliko bi razkritje zahtevanega dokumenta vplivajo la njen konkurenčni položaj na trgu.
5. Poslovno skrivnost družbe sicer določa Pravilnika o poslovni skrivnosti (v nadaljevanju Pravilnik) v določbah 3. člena, s pogledom katerih pa tožena stranka ugotavlja, da obsega bolj ali manj splošne opredelitve podatkov in dokumentov, ki predstavljajo poslovno skrivnost družbe. Določba prvega odstavka 3. člena Pravilnika določa, da poslovno skrivnost predstavljajo vsi podatki, poslovne informacije, tehnološke informacije ter strokovno znanje in izkušnje, za katere obstaja upravičen interes za njihovo zaupnost in upravičeno pričakovanje po ohranitvi zaupnosti, saj bi njihovo razkritje nepooblaščenim osebam lahko vplivalo na konkurenčni položaj družbe na trgu oz. bi z njihovim razkritjem družbi nastala škoda. Gre za pavšalno splošno določbo, iz katere ni mogoče sklepati kateri podatki dejansko predstavljajo poslovno skrivnost oz. da poslovno skrivnost predstavljajo tudi podatki o poštnih vrednotnicah. Pravilnik v drugem odstavku istega člena nadalje našteva tudi posamezne primere poslovne skrivnosti družbe, vendar so ti opredeljeni precej splošno. Tožena stranka tudi ne vidi kako bi lahko z razkritjem zahtevanih podatkov o prazničnih vrednotnicah in prodaje le-teh na poštah povzročilo kakršno koli škodo, kot to zahteva navedeni prvi odstavek 3. člena Pravilnika. Pošta namreč v okviru te dejavnosti izdaje poštnih vrednotnih na podlagi javnega pooblastila ne nastopa na konkurenčnem trgu. Glede situacija Etičnega kodeksa in Priročnika za interno komuniciranje Pošte Slovenije pa tožena stranka navaja, da nedvomno ne predstavlja akta po prvem odstavku 39. člena ZGD-1. Nadalje iz drugega odstavka 39. člena ZGD-1 izhaja, da se poslovna

skrivnost štejejo tudi podatki, za katere je očitno, da bi nastala občutna škoda, če bi zanje zvedela nepooblaščen oseba. Očitno občutno škodo bi moral konkretno izkazati tožeča stranka, vendar tega ni izkazala. Dokazno breme za izpolnjenost subjektivnega ali objektivnega kriterija poslovne skrivnosti je namreč po ustaljeni sodni praksi primarno na subjektu, čigar poslovna skrivnost se varuje.

6. Tožena stranka je presojala tudi izjeme po 11. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Tožena stranka je s pogledom zahtevane informacije ugotovila, da povsem splošen in kratek napotek organa poštam v obravnavanem primeru nikakor ne predstavlja notranjega razmišljanja organa na način, da bi razkritje teh informacij lahko resno ogrozilo kritično inovativno in učinkovito delo organa. Po oceni tožene stranke zahtevane informacije ne predstavljajo podatkov, ki nastajajo ob oblikovanju politike organa in so za notranjo rabo organa, ki bi iz njih izhajal postopek oz. način dela organa. Tudi navedbe organa, da je javni dostop dokumentov s v skladu s Pravilnikom omejen, se za javno dostopne štejejo tisti, ki se nanašajo na izdajo vrsto poštnih znamk, nazivno vrednost, izdajanje, naklado itd. Zahtevana okrožnica pa je interni dokument in po oceni tožene stranke ne vzdrži kot argument za izjemo po 11. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Ker pa ni izpolnjen že prvi kriterij, se tožena stranka do drugega kriterija, t.i. škodnega testa ni opredeljevala podrobneje. Razkritje dokumenta po mnenju tožene stranke ne more povzročiti nobenih motenj pri delovanju. Tožena stranka je ugotavljala tudi izjemo po 3. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ in ugotovila, da se podatek ne nanaša na osebni podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z določbami Zakona o varstva osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP-1).
7. Tožeča stranka je vložila tožbo v upravnem sporu, v kateri navaja, da je pri utemeljevanju okrožnice kot poslovne skrivnosti zavedla in upoštevala dejstvo, da poslovna skrivnost ni neomejena, zlasti v razmerju do javne koristi, toda v konkretnem primeru je tožeča stranka ugotovila, da javni interes za razkritje zahtevanih informacij ni močnejši od varstva poslovne skrivnosti, saj prosilec ni z ničemer izkazal okoliščine, ki bi terjale razkritje informacij na podlagi javnega interesa, ker bi se le-te naj nanašale na širši krog ljudi, ko gre npr. za vprašanje javnega zdravja, javne varnosti, za vprašanje pomembno za širšo javno razpravo, za vprašanje, ki ima lahko neposredne finančne posledice za državo ali kadar gre za oškodovanje državnih sredstev ali sredstev lokalnih skupnosti. Kot je razvidno iz priloge elektronskih sporočil posredovanih v obdobju 2. 3. 2017 do 14. 11. 2017 s strani prosilca, je le-ta vztrajal pri problematiki prodaje poštnih vrednotnic in prekršeni obljubi dani s strani zaposlene tožeče stranke, ki želi dokazati, da tožeča stranka nima na zalogi poštnih znamk oz. je bil s strani tožeče stranke prejemnik lažnih netočnih podatkov, kar na tožečo stranko meče negativno luč o izdajatelju in prodajalcu poštnih vrednotnic. Ker prosilec ni sprejel vseh pojasnil za vrednotenje, je zahteval še dokument o okrožnici. Tožeča stranka je glede na način

pisanja in vztrajanja prosilca, kljub že ugotovljenemu subjektivnem kriteriju obstoja poslovne skrivnosti pri okrožnici zavzela stališče, da imajo postavljeni zahtevki prosilca tudi znake šikanoznega značaja, kolikor že ne gre za zlorabo pravice informacije javnega značaja po ZDIJZ. Izdana odločba tožene stranke po mnenju tožeče stranke temelji na zmotni uporabi materialnega prava, v njej je zmotno in nepopolno ugotovljeno tudi dejansko stanje, poleg tega pa je tožena stranka ob njeni izdaji zagrešila več bistvenih kršitev določb postopka.

8. Tožeča stranka ugotavlja, da ni sporno, da je kot izdajateljica poštnih vrednotnic po ZPSto-2, v tem delu zavezanica z javnimi pooblastili in zato v tem delu izvaja javno pravne naloge iz naslova izvajanja univerzalne poštne storitve, kot to opredeljuje ZPSto-2 in javnopravni podzakonski akt Pravilnik o izvajanju poštnih vrednotnic na podlagi katerih nastajajo dokumenti. Tožeča stranka meni, da gre za izvajanje javnopravne funkcije po javnopravnih predpisih, če npr. gre za tržno dejavnost, potem pa ne moremo govoriti, da gre za informacijo javnega značaja v smislu 4. člena ZDIJZ. Tožena stranka se je napačno opredelila, da akt tožeče stranke Etični kodeks in Priročnik za interno komuniciranje pošte ne predstavljata akta po prvem odstavku 39. člena ZGD-1, pri čemer pa sama ugotavlja, da že 18. alineja drugega odstavka 4. člena Pravilnika določa, da se za poslovne skrivnosti štejejo dokumenti in podatki, za katere tako določano s splošnimi akti. Zato tožena stranka nepopolno in zmotno zaključuje, da ni izkazan subjektivni kriterij po prvem odstavku 39. člena ZGD-1, kar napačno pojasnjuje hierarhično vzpostavitev ureditev pravnih aktov znotraj tožeče stranke in njeno pomembnost z vidika 39. člena ZGD-1, ki je splošno določilo, ki ureja poslovno skrivnost. Tožeča stranka je jasno in transparentno z opisano hierarhično strukturo opredelila pravno formalno zakonito urejenost področja poslovne skrivnosti z vidika izdajanja okrožnic, in sicer ima za to skladno z 39. členom ZGD-1 sprejete interne akte s področja poslovne skrivnosti, ki v zvezi z obravnavanim primerom dokumenta okrožnice jasno opredeljujejo okrožnico za interni dokument, ki se šteje za poslovno skrivnost. Tožena stranka ni ugotavljala, ali je podan tudi objektivni kriterij poslovne skrivnosti. Tožena stranka je nepravilno zaključevala, da so določila Pravilnika presplošna, ker naj ne bi konkretizirale dokumentov nastalih v zvezi z izvajanjem storitev iz naslova poštnih vrednotnic kot poslovne skrivnosti. Tožena stranka je tudi spregledala, da je predmet zahtevka okrožnica, ki je v splošnih aktih priročnika za interno komuniciranje pošte javno opredeljena kot oblika dokumenta, ki je namenjena interni izmenjavi informacij in dela med zaposlenimi, kar posledično pomeni, da štejejo vse okrožnice nastale v povezavi z izvajanjem katere koli univerzalne poštne storitve za poslovno skrivnost. Odločba tožene stranke je tudi netransparentna in ne izraža dejanskega stanja ter dejanske problematike, in sicer da je prosilec že dalj časa naslavlja na tožečo stranko zahtevke po posredovanju podatkov iz naslova dejavnosti poštnih vrednotnic. Tožena stranka je storila bistveno kršitev procesnega prava, ker ni

upoštevala tretjega odstavka 17. člena ZDIJZ, kjer je določeno, da prosilcu ni treba utemeljevati zahtevka ali izrecno označiti, da gre za zahtevo za dostop do informacij javnega značaja in je pravica organa, da če iz narave zahtevka izhaja, da gre za zahtevo za dostop do informacij javnega značaja po ZDIJZ, organ obravnava to zahtevo po tem zakonu.

9. Tožeča stranka nadalje v tožbi navaja, da je tožena stranka zmotno ugotovila obstoj subjektivnega kriterija poslovne skrivnosti v zvezi z okrožnico kot javno nedostopno informacijo in tudi ni popolno ugotovila dejanskega stanja v zvezi z obstojem več zaporednih podanih zahtevkov v časovnem obdobju od marca do novembra 2017, je posledično temu zmotno zavzela trditev, da je zahtevek prosilca jasen z enim stavkom in da ima razumno osnovo, ki bi lahko imele zahtevane informacije dejansko vrednost za prosilca in tudi za širšo javnost. Tožeča stranka predlaga, da se odločba tožene stranke odpravi in podrejeno, da se zadeva vrne v novo odločanje in priglaja stroške postopka.
10. Tožena stranka v odgovoru na tožbo navaja, da se je seznanila s predhodnim elektronskim dopisovanjem med tožnico in prosilcem, ki se nanaša na poštne vrednotnice z velikonočnimi motivi, pa tudi kasnejšim elektronskim dopisovanjem pred vloženo zahtevo, in sicer z dne 9. 11. 2017 in 10. 11. 2017, ki se nanaša na poštne vrednotnice z božično-novoletnimi motivi. Dejansko gre za odgovore tožnice na vprašanja prosilca, kar pa ne predstavlja postopanja po ZDIJZ, ki bi ga bilo mogoče upoštevati pri uporabi petega odstavka 5. člena ZDIJZ. Ne glede na določbo tretjega odstavka 17. člena ZDIJZ, na katero se sklicuje tožnica, je po ZDIJZ bistveno, da se v postopku odloča le o dostopu do dokumentov, ki so predmet zahteve oz. do dokumentov, ki obsegajo zahtevane podatke. Povedano drugače, ne glede na to, da iz predhodnih pisanj prosilca ne izhaja neposredno sklicevanje na ZDIJZ, teh dopisovanj po oceni tožene stranke ni mogoče šteti kot zahteve po ZDIJZ, niti upoštevaje tretji odstavek 17. člena ZDIJZ. Prosilec je namreč postavljaj vprašanja, na katera je tožnica odgovarjala, ob tem pa navajal tudi svoje pripombe in izkušnje pri nakupih poštnih vrednotnic. V skladu z navedenim je tako tožena stranka, kot zahtevo po ZDIJZ upoštevala le zahtevo prosilca z dne 13. 11. 2017, s katero je prosilec zahteval dokument, torej okrožnico, ki je v predhodnem elektronskem dopisovanju omenila prosilcu tožnica oz. uslužbenec tožnice in se nanaša na poštne vrednotnice z božično-novoletnimi motivi. Prav tako je mogoče ugotoviti, da je prosilec predmetni dokument izrecno zahteval po ZDIJZ šele z elektronskim dopisom z dne 13. 11. 2017, saj to nedvoumno izhaja iz njegovega naslednjega elektronskega dopisa z dne 14. 11. 2017. Če bi tožnica dejansko menila, da predstavljajo zahteve po ZDIJZ že elektronski dopisi pred 13. 11. 2017, bi morala temu ustrezno tudi postopati, vendar ni in je odločila po ZDIJZ šele na podlagi zahteve prosilca z dne 13. 11. 2017. Upoštevati bi namreč morala določbe 17. in 18. člena ZDIJZ, torej pozvati prosilca na ustrezno dopolnitev zahtev glede na obvezne sestavine po ZDIJZ.

Nenazadnje pa tudi iz samega izreka odločbe tožnice z dne 5. 12. 2017 izhaja, da je bila predmet postopka po ZDIJZ zahteva z dne 13. 11. 2017, s katero je prosilec zahteval predmetno okrožnico v zvezi s poštnimi vrednotnicami z božično-novoletnimi motivi, in ne tudi predhodna elektronska dopisovanja. Po mnenju tožene stranke dejansko stanje v obravnavanem primeru tako ne odraža ponavljajočih se neutemeljenih in nedovoljenih zahtev prosilca. Tožena stranka torej ni ugotovila, da bi šlo v obravnavanem primeru za funkcionalno povezane zahteve prosilca, ki bi pomenile zlorabo pravice dostopa do informacij javnega značaja. Tožnica v tožbi tudi navaja, da je prosilec ne glede na odgovore in pojasnila tožnice nadaljeval in izražal negativno mnenje nad prodajo poštnih znamk, pri čemer se je opiral na nepreverjene in izkrivljene podatke glede zalog v skladiščih, kar bi morala tožena stranka obravnavati v skladu s petim odstavkom 5. člena ZDIJZ in po tretjem odstavku 17. člena ZDIJZ. Ker tožena stranka tega ni storila, tožnica meni, da je tožena stranka obravnavala prosilca kot šibkejšo stranko ter s tem storila procesno kršitev neenakopravne obravnave strank upravnega postopka. Tožena stranka se s temi navedbami ne strinja. V postopkih po ZDIJZ se namreč odloča z učinkom erga omnes torej ne glede na prosilca, ki je lahko vsakdo. Dokument, ki je javno dostopen je javno dostopen vsakomur, ne glede na pravni interes. Rezultat presoje oz. odločitev mora biti enaka za vse. Poleg tega tožena stranka še opozarja, da tožnica v postopku izdaje izpodbijane odločbe ni nastopila kot stranka postopka, ki bi se lahko sklicevala na načelo enake obravnave strank, ampak je nastopala kot organ prve stopnje. Kot taka je po določbah Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) tudi sama zavezana k varstvu pravic strank (7. člen ZUP) poleg upoštevanja drugih določb ZUP, ki so jih dolžni upoštevati organi prve stopnje pri izdaji prvostopenjske odločbe v postopku po ZDIJZ.

11. Tožena stranka se nadalje ne strinja z zatrjevanjem tožnice, da se ni pravilno opredelila do izjeme po 2. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. V zvezi s tožbenimi navedbami, ki se nanašajo na vprašanje ali je izpolnjen subjektivni kriterij za obstoj poslovne skrivnosti, tožena stranka vztraja, da je določba 16. alinee drugega odstavka 3. člena Pravilnika preveč splošna, ko določa, da se za poslovno skrivnost štejejo zlasti dokumenti in podatki, za katere je tako določeno s splošnimi akti. Ker konkretne opredelitve poslovne skrivnosti, ki bi zajemala podatke o poštnih vrednotnicah ni bilo mogoče zaslediti, tožena stranka te podatke v obravnavanem primeru ni mogla upoštevati kot podlage za subjektivni kriterij obstoja poslovne skrivnosti. V obravnavanem primeru je tožena stranka ugotovila, da okrožnica v skladu s 16. alineo drugega odstavka 3. člena Pravilnika v aktih organa ni nedvomno določena kot poslovna skrivnost, niti tega ni mogoče sklepati po vsebini zahtevanih podatkov okrožnice. Ob tem je mogoče ugotoviti tudi, da v obravnavanem primeru podatki v okrožnici, ki se nanašajo na božično-novoletne vrednotnice, niti ne morejo predstavljati podatkov, katerih razkritje bi vplivalo na

poslovno skrivnost družbe, saj gre za podatke, ki se nanašajo na univerzalno poštno storitev, v zvezi s katero tožnica nima konkurence. Prosilec tudi ni zahteval izvedbe testa interesa javnosti po drugem odstavku 6. člena ZDIJZ in zato se tožnica ni opredelila do njega v svoji odločbi, prav tako pa ni bil predmet presoje tožene stranke v pritožbenem postopku. Tožena stranka predlaga, da sodišče tožbo v celoti zavrne.

12. Stranka z interesom je podala odgovor na tožbo. Stranka z interesom je v postopku kot prosilec za posredovanje dokumentov po ZDIJZ. Navaja, da je tožnica v smislu izdaje in prodaje poštne znamke v Sloveniji absolutni monopolist in ker je zavezanica k ZDIJZ-u, si je prosilec prizadeval za ureditev stanja. Okrožnica, ki je predmet spora, nikakor ne more biti interni dokument opredeljen kot poslovna skrivnost oziroma je lahko, če je kot takšna opredeljena. Tožnica tudi ni pojasnila, zakaj naj bi javni interes za razkritje zahtevanih informacij ne bil močnejši od varstva poslovne skrivnosti. Stranka z interesom kot prosilec do informacij javnega značaja po ZDIJZ, zavrača navedbe tožnice, da naj bi šlo za zlorabo pravic oziroma znake šikanoznega značaja. Nenazadnje pravico do informacij javnega značaja določa tudi Ustava RS in je ena od temeljnih človekovih pravic. Stranka z interesom je mnenja, da tožnica z zavrnitvijo dostopa do zahtevanih informacij krši tudi pravico iz 10. člena Evropske konvencije za človekove pravice (v nadaljevanju EKČP). V celoti soglaša z navedbami odgovora na tožbo tožene stranke, na katere se sklicuje in meni, da so navedbe tožnice neutemeljene.
13. Tožba ni utemeljena.
14. Izpodbijana odločba je po presoji sodišča pravilna in zakonita. Sodišče pritrjuje tudi razlogom obrazložitve izpodbijane odločbe, na katere se v izogib ponavljanju v celoti sklicuje (drugi odstavek 71. člena Zakona o upravnem sporu, ZUS-1).
15. V predmetnem upravnem sporu je sporno vprašanje dostopa prosilca do informacij javnega značaja, saj jih je slednji zahteval izrecno ob uporabi ZDIJZ, ki se nanašajo na dokumente tožeče stranke. Stališča glede izpolnjevanja pogojev za dostop do teh informacij in obsega teh informacij, katerih posredovanje zahteva prosilec, so med strankami sporne. Prosilec se je želel seznaniti z obveščenostjo pošt o prodaji božično-novoletnih vrednotnic, in sicer zaradi težave pri nakupu le-teh.
16. ZDIJZ v prvem odstavku 1. člena ureja postopek, ki vsakomur omogoča prost dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja, s katero razpolagajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava in nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb. Določba 5. člena ZDIJZ uveljavlja načelo prostega dostopa do informacij javnega značaja,

po katerem so te informacije prosto dostopne vsem pravnim ali fizičnim osebam. Neomejenega dostopa pa ne določa noben zakon splošno za vse dokumente, ki so povezani z javnimi službami, pa tudi v konkretnem primeru ne s predmetno javno službo. Zato tak dokument ni vselej dostopen že po samem zakonu, temveč je dostop do njega odvisen od vsakokratne konkretne vsebinske presoje pristojnih organov o tem, ali za dostop do tega dokumenta obstaja izjema, določena v 6. členu ZDIJZ, ko organi navedeni v 1. odstavku 1. člena ZDIJZ, lahko zavrnejo prošilcu dostop do zahtevane informacije.

17. Sodišče izpostavlja, da je pri presoji upravičenosti prošilca do dostopa zahtevanih informacij treba najprej ugotoviti, ali zahtevane informacije predstavljajo informacije javnega značaja, za katere velja siceršnje načelo prostega dostopa (z določenimi izjemami), in ali je podana katera od teh izjem, na podlagi katerih se zavrne dostop do zahtevanih informacij. Nadalje je treba ugotoviti, ali gre za podatke o porabi javnih sredstev, za katere se ne glede na izjeme dovoli dostop do zahtevanih informacij. Ob izpolnitvi obeh navedenih pogojev (obstoj informacij javnega značaja in podane izjeme) in morebitni ugotovitvi, da ne gre za podatke o porabi javnih sredstev, pa je treba opraviti test tehtanja med javnim interesom glede razkritja informacij in interesom prizadete stranke za omejitev dostopa do zahtevanih informacij.
18. Prošilec je podal zahtevek dne 13. 11. 2017 po dostopu do informacij javnega značaja skladno z določili ZDIJZ. Sodišče ugotavlja, da predstavljajo informacije, katerih posredovanje zahteva prošilec, informacije javnega značaja, kot to določa prvi odstavek 4. člena ZDIJZ. V skladu s tem določilom je informacija javnega značaja tista informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb. To pomeni, da mora dokument oziroma informacija, do katere zahteva prošilec dostop, že obstajati v eni izmed v tej določbi naštetih oblik. Po presoji sodišča so ti pogoji v konkretnem primeru izpolnjeni, saj tožeča stranka, na katero je bila naslovljena predmetna zahteva prošilca, s temi informacija razpolaga, zahtevane informacije pa sodijo v delovno področje tega organa. Takšna je tudi ugotovitev tožene stranke v izpodbijani odločbi.
19. Nesporno ima tožeča stranka dovoljenje APEK oziroma javno pooblastilno na podlagi katerega mora izpolnjevati vse zahteve ZPSto-2 in podzakonskih aktov, ki podrobneje urejajo univerzalno poštne storitev in njeno izvajanje. Prvi odstavek 46. člena ZPSto-2 določa, da ima tožeča stranka izključno pravico izdajati poštne vrednotnice. Postopek izdajanja poštne vrednotnic ureja Pravilnik o izdajanju poštne vrednotnic. Slednji v 3. odstavku 9. člena določa, da se redne poštne znamke izdajajo v skladu s potrebami poštne prometa.

20. Določbe 5. člena Pravilnika o poslovni skrivnosti se nanašajo na posredovanje podatkov, določenih za poslovno skrivnost na posamezne zahteve za posredovanje informacij javnega značaja, izjeme od načela prostega dostopa pa ureja 6. člen ZDIJZ. Slednji v 2. točki prvega odstavka določa, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek, ki je opredeljen kot poslovna skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe oziroma na podatek iz dokumenta, ki je bil sestavljen v zvezi z notranjim delovanjem oziroma dejavnostjo organov, in bi njegovo razkritje povzročilo motnje pri delovanju oziroma dejavnosti organa (11. točka prvega odstavka 6. člena ZDIJZ).
21. Med strankama je sporno, ali je tožena stranka svojo odločitev utemeljeno oprla na ugotovitev, da v obravnavanem primeru ni podan zakonski razlog, da zahtevani dokument predstavlja poslovno skrivnost in da posledično ni podana izjema po 2. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, ter na ugotovitev, da organ ni konkretno pojasnil, kako bi razkritje dokumenta ogrozilo proces odločanja organa, da bi se dostop lahko zavrnil zaradi izjeme po 11. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ.
22. Materialnopravno podlago za presojo, ali je zahtevani dokument v konkretni zadevi mogoče označiti kot poslovno skrivnost, predstavlja tudi Pravilnika o poslovni skrivnosti in Etični kodeks, na katera se sklicuje tožeča stranka. Tožeča stranka se namreč sklicuje na določbe prvega odstavka 3. člena in 16. alinee drugega odstavka 3. člena Pravilnika o poslovni skrivnosti. Tožena stranka ugotavlja, da so določbe presplošne in pavšalne. Konkretno opredelitve poslovne skrivnosti, ki bi zajemala podatke o poštnih vrednotnicah, ni mogoče zaslediti. Navedenemu stališču sledi tudi sodišče. Pravilna in utemeljena je tudi obrazložitev tožene stranke, da razkritje zahtevanih podatkov o prazničnih vrednotnicah in prodaji le teh na poštah ne bi povzročilo kakršnokoli škodo, kot to zahteva prvi odstavek 3. člena Pravilnika o poslovni skrivnosti. Tožeča stranka je namreč edina pooblaščenca za izdajo poštnih vrednotnic, kar pomeni, da v okviru te dejavnosti ne nastopa na konkurenčnem trgu. Vsebinska dokumenta, ki predstavlja poslovno skrivnost je taka, da razkriva podatke o stanju, delovanju ali načrtovanih aktivnostih gospodarskih subjektov, ki jih zaradi konkurenčnih razlogov ni dopustno razkrivati tretjim osebam, kar v konkretnem primeru ni podano.
23. Tožena stranka se je v izpodbijani odločbi opredelila do zahtevanega dokumenta v smislu pojma poslovne skrivnosti v skladu z določili ZGD-1 (39. in 40. člen). Ugotovila je, da tako subjektivni kot objektivni kriterij za določitev zahtevanih podatkov za poslovno skrivnost ni izpolnjen. Subjektivni kriterij terja izrecno odredbo o tem, kateri se štejejo kot poslovna skrivnost. Poslovna skrivnost je določeno dejstvo, ki obstaja v vednosti, v znanju, ki je pogosto materializirana. Glede objektivnega kriterija pa ni treba, da bi bila v kakršnem aktu izrecno navedena vsebinska podatka. Tožena stranka je tudi pravilno sklepala, da zaprošeni dokumenti ne predstavljajo poslovne skrivnosti po 39. členu ZGD, saj tožeča

stranka podatke, ki jih zahteva prosilec, ustrezno, konkretno in skladno s 1. odstavkom 39. člena ZGD ni označila kot poslovno skrivnost. Prav tako tožeča stranka ni zadostila dokaznemu bremenu izpolnjenosti subjektivnega in objektivnega kriterija poslovne skrivnosti po ZGD-1.

24. Pravilen je torej zaključek tožene stranke, da vsebina dokumenta (okrožnice), ki se pokaže prosilcu, ne more predstavljati poslovne skrivnosti. Razlogi tožeče stranke, s katerimi kot svoje „notranje razmišljanje“ skuša zavarovati pridobljene informacije smiselno ne pomenijo sklicevanja na izjemo iz 11. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, temveč sklicevanje na nekakšno „poslovno skrivnost“.
25. Niso prepričljivi argumenti tožeče stranke, da razkritje podatkov, ki jih zahteva prosilec, niso v interesu javnosti. Pravica dostopa do informacij javnega značaja ni priznana izključno v interesu prosilca, temveč tudi v interesu družbe, ki je v tem, da se v čim večji meri omogoči izvrševanje demokratične funkcije in funkcije nadzora. Tožeča stranka sama navaja v svoji odločbi, da je primarna lastnost poštnih vrednotnic promocija države oz. regije. Prav zato, ker gre za takšno pomembno javnopravno dejavnost, je bil tožeči stranki podeljen monopol za izdajo poštnih vrednotnic. Kakšen je interes tožeče stranke za omejitev dostopa do zahtevanih informacijah, le ta ni izkazala.
26. Po obrazloženem je izpodbijana odločba pravilna in zakonita, tožbeni ugovori pa so neutemeljeni. Ker sodišče tudi ni našlo kršitev, na katere je dolžno paziti po uradni dolžnosti, je tožbo na podlagi prvega odstavka 63. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1), kot neutemeljeno zavrnilo.
27. V zvezi s predlogom tožeče stranke po izvedbi glavne obravnave, sodišče pripominja, da glavne obravnave v zadevi ni izvedlo iz razloga, ker tožeča stranka v svojem predlogu ni konkretizirala svoje zahteve, temveč je samo pavšalno zapisala naj sodišče po opravljeni glavni obravnavi in izvedenih dokazih odloči. Zato je sodišče o zadevi odločilo na seji senata in je navedbe strank upoštevalo v pisni obliki (druga alineja 2. odstavka 59. člena ZUS-1).
28. Izrek o stroških temelji na določbi četrtega odstavka 25. člena ZUS-1. Če sodišče tožbo zavrne, trpi vsaka stranka svoje stroške postopka.

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Maribor, 15. januar 2020

Predsednica senata:

Jasna Šegan, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom
Podpis pristojne sodne osebe: